

Akcia: Veľký Šturec Lokalita: Veľká Fatra/Nízke Tatry

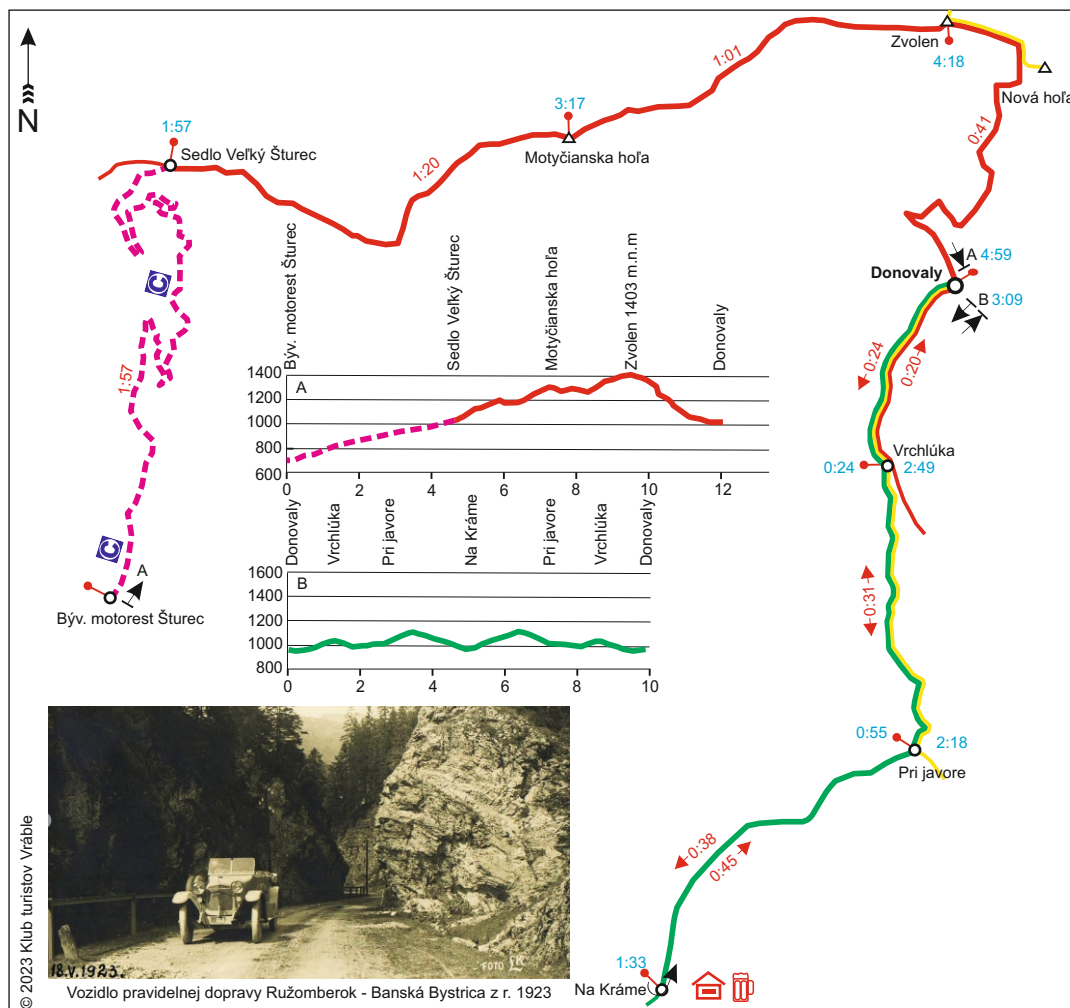
Parametre trasy:

- A** Prevýšenie: 889 m
Dĺžka trasy: 12,2 km
Čas bez prestávok: 4:59 hod.
- B** Prevýšenie: 289 m
Dĺžka trasy: 10,0 km
Čas bez prestávok: 3:09 hod.

Zdroje:
trasa, časy: mapy.cz

Dátum: 23.9.2023

 Tiesňové volanie:
112

Veľká Fatra - je krajinný celok geomorfologickej Tatransko-Fatranskej oblasti. Patrí medzi najrozsiahlšie jadrové pohoria Slovenska, kde sa zachovalo mnohotvárne a málo narušené prírodné prostredie. Žulové jadro vystupuje na povrch len v oblasti Smrekovice a Ľubochnianskej doliny. Ostatnú časť územia budujú najmä usadené horniny druhohôr. Zo severu a východu ju ohraničuje Liptovská kotlina, zo západu Turčianska kotlina a z južnej strany sú to výbežky Kremnických vrchov. Celé pohorie má vysoký hlavný hrebeň, ktorý sa člení na dve rázsochy - Liptovskú a Turčiansku.

Sedlo Veľký Šturec

V hlavnom hrebeni Veľkej Fatry medzi Krížnou a Zvolenom sa nachádza v minulosti komunikačne významné sedlo Veľký Šturec. Cesta prekonáva mnohými ostrými serpentínami značný výškový rozdiel a spája obec Liptovské Revúce s Motyčkami. Cestu cez Veľký Šturec dal vybudovať Ján Turzo v roku 1496. Po ceste putovali ťažké furmanské vozy naložené medenou rudou s veľkým obsahom striebra do huty patriacej Turzovcom v Mogileve pri Krakove. Táto ruda bola pre veľký obsah striebra sfarbená do čiernej a nazývali ju čiernou med'ou. Drahé kovy, zlato a striebro sa nespeli priamo vyvážať mimo káľovstva, med' však áno. Čierna med' sa vyvážala do Poľska kde ju vedeli spracovať a oddeliť med' od striebra. Proces oddelenia medi od striebra (sciedzanie) nebol jednoduchý, poznali ho v Benátkach už od 14. storočia. Umenie sciedzania vraj Ján Thurzo odpozoroval, za istých podmienok okolností a benáťčanov. Aby toto tajomstvo pre svoj podnik získal, údajne predstieral

slabomyseľnosť. Zrejme to bol veľmi výnosný obchod, keď sa oplátilo v 15. storočí vybudovať dve náročné cesty jednu cez Malý Šturec a druhú cez Veľký Šturec. Cesta cez Malý Šturec je využívaná do dnes. Cesta cez Veľký Šturec bola mimoriadne prudká, kľukatá a nebezpečná. Bola hlavnou cestnou spojnicou Liptova s Pohroním. Cesta mala nespúšaný povrch a v zimnom období bola náročná na údržbu a ťažko zjazdná. Až do začiatku 60-tych rokov touto cestou premávali autobusy. Vodiči museli mať na túto trasu zvláštne oprávnenie. Zákruty boli stavané na kónské povozy a niektoré majú taký malý polomer, že autobus nemohol prejsť na jeden krát, ale občas si musel aj nacúvať aby sa zrovnal s cestou. S masívnym rozvojom cestnej dopravy a nevhodným smerovým a výškovým vedením cesta prestala kapacitne vyhovovať. Prejazd cestou nie je pre motorové vozidlá zakázaný, no je spojený so značným rizikom a vozovka je v zime neudržiavaná. Táto cesta bola používaná až do roku 1962, kedy bola dokončená výstavba cesty cez Donovaly.

Zvolen

Je najvyšším vrchom v geomorfologickom podcelku Zvolen a spolu s Novou hoľou patrí k turisticky najobľúbenejším cieľom tejto časti pohoria. Dostupnosť výrazne uľahčuje lanovka na susednú Novú hoľu. Vrch Zvolen patrí vďaka ľahkej dostupnosti medzi obľúbené ciele turistov, k čomu prispieva i Cesta hrdinov SNP, vedúca jeho vrcholom. Hôľnatý vrch s minimom porastu ponúka ďaleký kruhový výhľad a okrem mnohých vrcholov Veľkej Fatry je výborne

pozorovateľný hrebeň Nízkych Tatier. Pri priaznivých podmienkach je možné vidieť tiež vrch Sitno, Klenovský Vepor, Poľana, Veľký Choč či Kriváň.

Donovaly

Horská obec Donovaly sa nachádza severne od Banskej Bystrice v nadmorskej výške 960 metrov, na rozhraní pohorí Veľká Fatra a Starohorské vrchy. Jednotlivé osady obce ležia tak na severných (liptovských), ako aj južných (horehronských) svahoch horského sedla, pričom hranica katastra, a teda i okresu Banská Bystrica, prechádza takmer k osade Korytnica.

História Donovalí siaha do 17. storočia, keď tu začali vznikať osady, zamerané na výrobu dreveného uhlia. Postupne na ich základe bola v 18. storočí založená obec Donovaly, prvá písomná zmienka o ktorej pochádza z roku 1702. Prvý hotel sa na jej území začal stavať v roku 1936, prvý obchod bol postavený dedinčanmi už v roku 1922 (Jednota). Za posledných 10 rokov sa tu rozmohla výstavba apartmánových domov a hotelov.

Útulňa Na Kráme (trasa B)

Bývalý salaš, neskôr útulňa, ktorá časom schátrala. Dnes našťastie obnovená útulňa s bufetom.

Zdroje: wikipedia